

पाठ ट लौ आयो ताजा खबर कक्षा ११ नेपाली अभ्यास

सुरेन्द्र नकमी

शब्दभण्डार

१. दिइएका अर्थ दिने शब्द पाठबाट खोजेर लेख्नुहोस् :

- क) पत्रपत्रिका = अखवार
- ख) मञ्चको छेउछाउको भाग = नेपथ्य
- ग) रमित = तमासा
- घ) विपत् = आपत्
- ङ) एम्बुलेन्सले बजाउने आवाज = साइरन

२. दिइएका पदावली र अर्थको जोडा मिलाउनुहोस :

- क) मधुरो प्रकाश – अलि अलि उज्यालो
- ख) बस बिसौनी – बस चङ्ग र ओर्लन रोकिने ठाउँ
- ग) ताजा खबर – नयाँ समाचार
- घ) निन्दनीय कार्य – निन्दा गर्नुपर्ने काम
- ङ) जीवनको अध्याय – जिन्दगीको कालखण्ड
- च) प्रस्थान गर्नु – बाहिर जानु
- छ) भविष्यको लट्टी – भोलिको सहारा

३. दिइएका शब्दहरूको विपरीत अर्थ दिने शब्द पाठबाट खोजेर लेख्नुहोस् :

- बासी = ताजा
- चहकिलो = मधुरो

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

दोष = निर्दोष

पराई = आफन्त

भाग्यमानी = अभागी

बन्धन = मुक्ति

अदृश्य = दृश्य

४. दिइएका आशय भल्कने उखान लघुनाटकबाट खोजेर लेख्नुहोस् :

क) इच्छाशक्ति भए जुनसुकै काम गर्न सकिन्छ

खाने मुखलाई जुंगाले छेक्दैन ।

ख) अरुलाई पर्ने समस्या तपाईंलाई पनि पर्छ

अरुलाई खाने बाघले तपाईंलाई पनि खान्छ ।

५. तपाईंले सुनेका / पढेका पाँचओटा उखान लेखी वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् :

(क) नाच जान्दैन आँगन टेढो : फुटबल खेल नसकेपछि मैदान राम्रो भएन भन्नु त नाच जान्दैन आँगन टेढो भने जस्तो भयो ।

(ख) अचानको पीर खुकुरीले बुभुदैन : अचानको पीर खुकुरीलाई के थाहा भनेजस्तै तीनै तहका सरकार तथा अन्य निकाय खासै व्यवसायीका समस्याप्रति गम्भीर भएको देखिएन ।

(ग) जुन जोगी आए पनि कानै चिरेका : जुन जोगी आए पनि कानै चिरेको भनेभै नेपालका कुनै पनि स्थानीय निकायले विकाश तर्फ ध्यान दिएको पाइँदैन ।

(घ) आफू नमरी स्वर्ग देखिँदैन : आफू नमरी स्वर्ग देखिँदैन भनेभै विदेश नगइकन त्यहाँको दुःख बुझ्न सकिँदैन ।

(ङ) नपत्याउने खोलाले बगाउँछ : नपत्याउने खोलाले बगाउँछ भनेभै हरिको छोराले त सरकारी कोटामा डाक्टरी पढ्न पाउने भएछ ।

६. दिइएका टुक्काहरुलाई वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् :

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

खरानी हुनु

ढुकुटीको पैसा नेताहरुले खरानी बनाएर छोडे भए ।

पेट पाल्नु

नेपालमा पेट पाल्नका लागि गारो भएर विदेश पलाएन हुने क्रम बढ्दो छ ।

कुरा खानु

बेलैमा बाबुको कुरा नखाएकाले मैले सारै दुःख पाए ।

टाउको खानु

बहिनीले मिठाई मिठाई भनेर मेरो टाउको खाइछ ।

कुरा दोचार्नु

साथीहरुसँग घुम्न गएको कुरा छिमेकी काकीले त घरमा कुरा दोचारी सक्नु भएछ ।

आलु खानु

रामले त यो पालीको परीक्षामा आलु खाएछ ।

सपना चकनाचुर हुनु

हामीले आफ्नो बुबाआमाको सपना चकनाचुर पार्नु हुदैन ।

सपना पूरा हुनु

सरकारी जागिर पाएपछि रामेको सपना पूरा भयो ।

बोध र अभिव्यक्ति

१. छोटो उत्तर दिनुहोस् :

क) यस लघुनाटकमा कस्तो विषयलाई प्रस्तुत गरिएको छ ?

उत्तर: यस लघुनाटकमा दुर्व्यसनीको विषयवस्तुलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

ख) यस लघुनाटकमा कति जना मञ्चीय पात्रहरु छन् ?

उत्तर: यस लघुनाटकमा ८ जना मञ्चीय पात्रहरु छन् ।

Follow us on:

ग) यस लघुनाटकको पात्रका संवादमा कुन कुन भाषाको प्रभावदेख्न सकिन्छ ?

उत्तर: यस लघुनाटकमा शेर्पा, नेवारी र हिन्दी भाषाको प्रभाव देख्न सकिन्छ ।

घ) यस लघुनाटकमा कुन परिवेशलाई समेटिएको छ ?

उत्तर: यस लघुनाटकमा सहरिया परिवेशलाई समेटिएको छ ।

२. सबैभन्दा मिल्दो उत्तरमा रेजा (ठीक) लगाउनुहोस् :

उत्तर:

क) सामाजिक

ख) सहरिया

ग) बहुभाषिक समाज

घ) दाही बाबा

ङ) एक

च) पत्रिका बेच्ने केटा

३. दिइएको संवाद कसले भनेको हो, वक्ता पहिल्याउनु होस् :

उत्तर:

क) दाही बाबा

ख) नरहरि

ग) दीनदयाल

घ) दोर्जे

ङ) तुयुमै

च) कुमारका बुबा

छ) सलिम

ज) कुमारका बुबा

झ) दोर्जे

ञ) पत्रिका बेच्ने केटो

४. “पर्खनुस् ! जानुभन्दामिलेर गरौँ “नाट्यांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

क) 'देश नबने हामी कोही बन्दैनौ' भन्ने वाक्यको तात्पर्य खुलाउनुहोस् ।

उत्तर: देशको प्रगति, समृद्धि र विकाश नभएसम्म हामीले सुख र खुसी पाउदैनौ भन्नु नै देश नबने हामी कोही बन्दैनौ भन्नुको तात्पर्य हो ।

ख) खुसी भएर बाँच्न के गर्नुपर्छ ?

उत्तर: खुसी भएर बाँच्नका लागि एकाअर्काको सुख दुःखमा मिलेर, साथ दिएर बाँच्नुपर्छ ।

ग) सामूहिक अभियान किन चलाइएको हो ?

उत्तर: सामूहिक अभियान दुर्व्यसनको जडलाई उखेली समाजबाट बिकृति विसंगति हटाउनका लागि चलाइएको हो ।

घ) कस्तो अभिभावकलाई कर्तव्यनिष्ठ अभिभावक भनिन्छ ?

उत्तर: आफ्नो सन्तान प्रति आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्ने अभिभावकलाई कर्तव्यनिष्ठ अभिभावक भनिन्छ ।

५. दिइएको नाट्यांश पढी सोधिएका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

अ) लघुनाटकमा आफन्तको आगमन भइरहनुको कारण के हो ?

उत्तर: दुई दिनदेखि बेखबर भई घर नफर्केको आफ्नो छोरा नै कतै समाचारपत्रमा छापिएअनुसारको बेवारिसे अवस्थामा भेटिएको एउटा युवकको लास आफ्नै छोराको होला भनेर आफन्तको आगमन भइरहेको हो ।

आ) मरेको वा नजन्मेको मान्छे राम्रो हुन्छ भन्ने भनाइसँग तपाईंको सहमति वा असहमतिका बुँदाहरू लेख्नुहोस् ।

उत्तर: मरेको वा नजन्मेको मान्छे राम्रो हुन्छ भन्ने भनाइप्रति म असमत छु । किनकि :

- मरेको वा नजन्मेको मान्छेको कुनै मोल नै नभएकाले,
 - धर्तिमा भौतिक उपस्थिति नभई उसको गुड पत्ता लगाउन नसकिने भएकाले,
- तेसैले मरेको वा नजन्मेको मान्छे न त राम्रो हुन्छ न त नराम्रो नै ।

६. दिइएको नाट्यांश पढी सोधिएका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

अ) यस नाट्यांशमा वक्ताले आफ्ना के कस्ता कमजोरी रहेको स्विकारेका छन् ?

उत्तर: यस नाट्यांशमा वक्ताले आफ्ना सन्तानप्रति आफ्नो कर्तव्य एवं जिम्मेवारी बोध

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

नगर्नुका साथै रेखदेख एवं निगरानी नगरेकै कारण लागुपदार्थ दुर्व्यसनीको सिकार बन्न गएको वास्तविकतालाई स्विकारेका छन् । वक्ताले आफ्नो छोरासँगै बसी उसको पढाइको बारेमा कुरा नगरेको, छोराको साथीसङ्गतको बारेमा सोधखोज नगरेको, कहाँ के गर्छ भनी ख्याल नगरेको, छोराको मागेजति पैसा दिएपनि के कसरी खर्च गरेको छ भनी विचार नगर्ने केवल ब्यवसाय र बैठक भनी दौडधूप गरेको कुरा स्विकारेका छन् ।

आ) यस नाट्यांशमा व्यक्त समस्या कसरी समाधान गर्न सकिएला ?

उत्तर: यस नाट्यांशमा वक्ताले आफ्ना सन्तानप्रति आफ्नो कर्तव्य एवं जिम्मेवारी बोध नगर्नुका साथै रेखदेख एवं निगरानी नगरेकै कारण लागुपदार्थ दुर्व्यसनीको सिकार बन्न गएको समस्या व्यक्त गरेका छन् । आफ्नो सन्तानसँगै बसी उसको पढाइको बारेमा कुरा गर्ने, उनीहरुको साथीसङ्गतको बारेमा सोधखोज गर्ने, कहाँ के गर्छन् भनी ख्याल गर्ने, मागेजति पैसा दिएपनि के कसरी खर्च गरेको छ भनि विचार गर्ने र उनीहरुलाई माया र ममता दिएर रेखदेख गरेर मात्र नाट्यांशमा व्यक्त समस्या समाधान गर्न सकिएला ।

७. व्याख्या गर्नुहोस् :

क) दुर्व्यसनको जडलाई उखेल्ने काम एउटा व्यक्तिले मात्र सक्दैन ।

उत्तर: प्रस्तुत नाट्यांश कक्षा ११ को नेपाली विषय अन्तर्गत पर्ने 'लौ आयो ताजा खबर' नामक लघु नाटकबाट साभार गरिएको हो । यस नाटकका लेखक सुरेन्द्र नकमी हुन् । दुर्व्यसन अतेन्तै घातक हुने भएकाले यसको समाधानका निमित्त सबै मिलि यसको जरो उखेल्नु पर्छ भन्ने आशयलाई यस नाटकमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

दुर्व्यसनले व्यक्ति, परिवार, समाज र राष्ट्रकै लागि घातक हुन्छ । यसले मानिसको स्नायु र मस्तिष्कलाई प्रत्यक्ष रूपमा प्रभाव पारी शिथिल वा उत्तेजित बनाउछ । भविष्यका कर्णधार एवं भोलिका देशका संवाहक युवावर्गलाई सचेत र सजग बनाई दुर्व्यसनीबाट जोगाउनु हामी सबैको दायित्व हो । दुर्व्यसनलाई समाजबाट हटाउन एउटा व्यक्ति वा परिवार लागेर मात्र हुँदैन । यसको जगलाई उखेल्न हामी सबै लाग्न जरुरी छ । यसको नियन्त्रण गर्न सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण भूमिका परिवार वा अभिभावकको हुन्छ । आफ्नो सन्तानसँगै बसी उसको पढाइको बारेमा कुरा गर्ने, उनीहरुको साथीसङ्गतको बारेमा सोधखोज गर्ने, कहाँ के गर्छन् भनी ख्याल गर्ने, मागेजति पैसा दिएपनि के कसरी खर्च गरेको छ भनि विचार गर्नु जरुरी छ । आफ्ना सन्तान दुर्व्यसनमा लागेको थाहा पाएमा उसलाई सम्झाइ बुझाई सुधार केन्द्रमा लगेर उपचार समेत गर्नुपर्छ । सामाजिक सचेतना अभियान चलाई युवावर्गलाई

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

सशक्त रुपमा सहिधाभागी गराउनुपर्छ । हामी समाजका सबै व्यक्ति, प्रशासन, राज्य कानून सम्मत तरिकाले लाग्ने हो भने दुर्व्यसनमुक्त समाज निर्माण गर्न सकिन्छ भन्ने भावलाई यस अंशमा व्यक्त गरिएको छ ।

ख) जब तिमि हाम्रो देशमा.....स्वच्छ हुन्छ ।

उत्तर: प्रस्तुत नाट्यांश कक्षा ११ को नेपाली विषय अन्तर्गत पर्ने 'लौ आयो ताजा खबर' नामक लघु नाटकबाट साभार गरिएको हो । यस नाटकका लेखक सुरेन्द्र नकमी हुन् । पत्रकारिताको मर्म र धर्मलाई वेगित गरिएको उपयुक्त कथनमा देशका युवापुस्तालाई दुर्व्यसनबाट टाडा राखेर राष्ट्र निर्माणमा लग्न प्रेरित गर्नुपर्छ भन्ने सन्देश प्रवाह गरी चेतनाको संवाहक बनेमा मात्र पत्रिकाको खबर ताजा र स्वच्छ हुने तथ्य प्रकट भएको पाइन्छ ।

युवाहरु भविष्यका कर्णधार एवं भोलिका देशका संवाहक हुन् । हाम्रो देशमा युवाको खाचो छैन । युवावर्गलाई सचेत र सजग बनाई दुर्व्यसनीबाट जोगाउनु हामी सबैको दायित्व हो । हरेक युवाको राष्ट्र निर्माणमा ठुलो योगदान हुन्छ । युवाहरु सदा स्वस्थ, शिक्षित र उर्जाशील हुन जरुरी छ । युवा शक्ति कमजोर भएमा देश नै सङ्कटमा पर्छ । दुर्व्यसनल व्यक्ति, परिवार, समाज र राष्ट्रकै लागि घातक हुन्छ । दुर्व्यसनलाई समाजबाट हटाउन पत्रपत्रिकाको ठुलो भूमिका हुन्छ । आजभोली बासी र मूल्यहीन समाचारहरु मात्र छापिएको देखिन्छ । हाम्रा पत्रपत्रिकाहरुमा युवा पुस्ता देश र जनताका लागि नयां नया कार्य गर्ने सोचका साथ अगाडि बढ्दै छन् भन्ने समाचार आउन जरुरी छ अब युवापुस्ताले दुर्व्यसनबाट मुक्त भएको खबर सबैले सुन्न जरुरी छ । राज्यको चौथो अङ्ग सञ्चार क्षेत्र भएको नाताले युवावर्गलाई सचेत र सजग बनाई दुर्व्यसनीबाट जोगाउन लागुपदार्थको असरबारे सही जानकारी दिन सक्नुपर्छ । सामाजिक सचेतना अभियान तथा जनचेतनामूलक कार्यक्रम चलाई युवावर्गलाई सशक्त रुपमा सहभागी गराइएको, सबै मिली दुर्व्यसनको जरालाई उखेलेको, दुर्व्यसनमुक्त समाज निर्माण भएको, सभ्य र सुसंस्कृत समाज निर्माण भएको जस्ता सकारात्मक सन्देशले भरिएका समाचार पत्रिकाले सम्प्रेषण गर्नुपर्छ भन्ने आशयलाई माथिको अंशमा व्यक्त गरिएको छ ।

ट. समीक्षात्मक उत्तर लेख्नुहोस् :

क) 'लौ आयो ताजा खबर' लघुनाटकको मुख्य पात्रको चरित्र चित्रण गर्नुहोस् ।

उत्तर: 'लौ आयो ताजा खबर' लघुनाटकको मुख्य पात्र दारी बाबा हुन् । नाटकको सुरुदेखि अन्त्यसम्म देखा परेका दारीबाबा लेखकका मुखपात्र हुन् । उनि सांसारिक मोहबाट मुक्त

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

भइ जीवन जगतलाई बोध गरेका पात्रको रूपमा देखिन्छन् । उनी कुटीमा बस्ने योगी हुन् । ठट्यौलो स्वभावका दारी बाबा सुरुमा बहुला जस्ता देखिए पनि समस्याको सही पहिचान गर्न सक्ने पुरुष पात्र हुन् । हामीले हाम्रा छोराछोरीको इच्छा, चाहानालाई ख्याल नगरी उनीहरूलाई समय नदिई एकोहोरी आफ्नो काममा मात्र व्यस्त भयो भने उनीहरू दुर्व्यसनमा पन सक्छन् भन्ने लेखकको आशयलाई दारीबाबाले नाटकमा प्रस्तुत गरेका छन् । यसरी नाटकका अधिकांश संवादमा दारीबाबाको चरित्रलाई नै देखाइएकाले उनी यस नाटकका प्रमुख पात्र हुन् ।

ख) 'लौ आयो ताजा खबर' लघुनाटकमा व्यक्त मुख्य सन्देशमाथि प्रकाश पार्नुहोस ।

उत्तर: 'लौ आयो ताजा खबर' लघुनाटक सामाजिक यथार्थवादी एवं प्रगतिवादी नाटककार सुरेन्द्र नकर्मोद्वारा रचित सामाजिक विषयवस्तुमा आधारित सन्देशमूलक रचना हो । यस नाटकका सामाजिक क्षेत्रमा देखा परेका विकृति र विसङ्गतिमाथि तिव्र आलोचना प्रकटगरी समाज सुधारको चाहना प्रकट गरिएको छ ।

दुर्व्यसन अतेन्तै घातक हुने भएकाले यसको समधानका निमित्त सबै मिलि यसको जरो उखेल्नु पर्छ भन्ने आशयलाई यस नाटकमा प्रस्तुत गरिएको छ । दुर्व्यसनलाई समाजबाट हटाउन एउटा व्यक्ति वा परिवार लागेर मात्र हुँदैन । यसको जगलाई उखेल्न हामी सबै लाग्न जरुरी छ । यसको नियन्त्रण गर्न सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण भूमिका परिवार वा अभिभावकको हुन्छ । आफ्नो सन्तानसँगै बसी उसको पढाइको बारेमा कुरा गर्ने, उनीहरूको साथीसङ्गतको बारेमा सोधखोज गर्ने, कहाँ के गर्छन् भनी ख्याल गर्ने, मागेजति पैसा दिएपनि के कसरी खर्च गरेको छ भनि विचार गर्नु जरुरी छ । समग्रमा यस लघुनाटकमा दुर्व्यसनीको सिकार बन्दै गैरहेको युवावर्गमा सचेतना फैलाउनु पर्छ, गलत पत्रकारिताको अभियानलाई बन्द गर्नुपर्छ, राजनीतिक पार्टीमा देखिने घिनलाग्दो षड्यन्त्र एवं फोहोर खेललाई जर्दैदेखि प्याक्नु पर्छ, समाजमा रहेको विकृति एवं विसङ्गतिलाई गम्भीर आलोचना गर्दै स्वच्छ, शान्त सामाजिको निर्माण गर्नुपर्छ भन्ने सन्देशहरू दिन खोजेको पाइन्छ ।

११. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् :

क) प्राणीशास्त्रले कुन विषयको अध्ययन गर्छ ?

उत्तर: प्राणीशास्त्रले चिकित्सा विज्ञान, नर्सिङ विज्ञान ,आयुर्वेद विज्ञान आदि विषयको अध्ययन गर्दछ ।

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

ख) जीवजन्तुको दोहनले प्रकृतिमा कस्तो असर पर्न सक्छ ?

उत्तर: जीवजन्तुको दोहनले जैविक विविधतामा ह्रास आई पृथ्वी नै सङ्कटमा पर्ने सम्मको असर पर्न सक्छ ।

ग) प्राणीशास्त्रको अध्ययनले हामीलाई कसरी प्रकृतिसँग नजिक बनाउँछ ?

उत्तर: प्राणीशास्त्रको अध्ययनले हरेक प्राणी यस धर्तीका अभिन्न अङ्ग हुन् र हामीले प्रकृति र प्राणीहरूको सुरक्षा गर्नुपर्छ भन्ने ज्ञान दिई हामीलाई प्रकृतिसँग नजिक बनाउँछ ।

घ) 'दोहन' र 'पारस्परिक' शब्दको अर्थलेख्नुहोस् ।

उत्तर: दोहन = लुट्ने वा शोषण गर्ने काम

पारस्परिक = एक अर्कासँग सम्बन्धित

भाषातत्त्व

व्याकरण अभ्यास

१. दिइएको अनुच्छेदबाट प्रत्यय लागेका शब्द पहिचान गरी सूची बनाउनुहोस् :

उत्तर:

केटा(केटो + आ)

निन्दनीय (निन्द + अनीय)

कार्य (कृ + य)

ढिस्का(ढिस्को + आ)

लिएर (लि + एर)

पुग्र(पुग् + ने)

हजारौँ (हजार + औँ)

जनता (जन + ता)

दैनिक(दिन + इक)

गरी (गर् + ई)

गर्दा (गर् + दा)

चलायमान (चलाउ + मान्)

Follow us on:

२. दिइएको अनुच्छेदबाट प्रत्यय व्युत्पन्न शब्द पहिचान गरी निर्माण प्रक्रिया देखाउनुहोस् :

उत्तर:

अपनत्व = आफ्नो + त्व

भावना = भाव + ना

होइन = हु + इन

गरी = गर् + ई

मिलेर = मिल् + एर

पेटी = पेट + ई

कर्तव्य = कृ + तव्य

सामूहिक = समूह + इक

नागरिक = नगर + इक

गरौं = गर् + औं

भावक = भु + अक

४. दिइएका प्रत्यय लगाई एक एकओटा नयाँ शब्द निर्माण गर्नुहोस् :

अक्कड

भुल् + अक्कड = भुलक्कड

अत

लिख् + अत = लिखत

अन्त

भिङ् + अन्त = भिडन्त

अन

चर् + अन = चरन

अनी

ढाक् + अनी = ढकनी

Follow us on:

आइँ

बस् + आइँ = बसाइँ

आइ

बस् + आइ = बसाइ

आउ

घाट + आउ = घटाउ

आलु

बढ् + आलु = बढालु

आव

चुन् + आव = चुनाव

आवट

बन् + आवट = बनावट

आहा

बस् + आहा = बसाहा

अन्ते

उड् + अन्ते = उडन्ते

आरु

सिक् + आरु = सिकारु

एको

उड् + एको = उडेको

एनी

आगो + एनी = अगेनी

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

उवा

सुत + उवा = सुतुवा

इलो

भार् + इलो = भरिलो

आ

छाप् + आ = छापा

दो

बद् + दो = बद्दो

नु

पद् + नु = पद्नु

एर

सिक् + एर = सिकेर

उन्जेल

जित् + उन्जेल = जितुन्जेल

ओट

छान् + ओट = छनोट

ओ

हाँस् + ओ = हाँसो

इयार

हात + इयार = हतियार

इलो

मल + इलो = मलिलो

Follow us on:

ई

धन + ई = धनी

ए

धनकुटा + ए = धनकुटे

औली

पुर्खा + औली = पुर्ख्यौली

एली

पूर्व + एली = पूर्वेली

पना

तितो + पना = तितोपना

ली

भापा + ली = भापाली

ले

गाउँ + ले = गाउँले

आडी

गफ + आडी = गफाडी

अरी

राम्रो + अरी = राम्ररी

आइँ/याइँ

मूर्ख + आइँ = मूर्खाइँ

आइ

काम + आइ = कमाइ

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

आली

लेक + आली = लेकाली

आलु

माया + आलु = मायालु

आन

सिर् + आन = सिरान

इङ्गर

पात + इङ्गर = पतिङ्गर

इया

सहर + इया = सहरिया

औटे

कुरा + औटे = कुरौटे

THE END

If you liked this note, then please do share it with your friends and please subscribe to our [YouTube Channel](#). Also, like and follow us on our [Facebook Page](#).

Class 11 Notes Collection

Now, it is easier to find notes of all chapters for English and Nepali subjects. Just click on the following button and you will get complete lists of chapters with links to notes. 😊

English

Nepali

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha

Puspa Shrestha

Best Quality Resource Site for Class 11 And 12 Students
(Based on Updated Curriculum 2077)

Page | 15

Please email us at pdf-feedback@puspas.com.np if you have any suggestions or feedback.

Follow us on:

Puspa Shrestha

puspas.com.np

Puspa Shrestha